

υδάτων ἀπειράριθμα παράδοξα διαγράμματα, τόσον πυκνά, μετὰ τσοαύτης μανίας καταθρομμιατισμένα καὶ καταπριονισμένα, ἕνεκα τῆς θαυμαστῆς ποικιλίας τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν, ὡς συγγέονται ὅλως ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν σου, ὡς ἐὰν ὑπέτρεμον ἀδικαίεπτως καὶ συνδιεπλέκοντο πρὸς ἄλληλα. Ἐκ τοῦ μέσου οἰκίσκων τουρκικῶν ἀνυψοῦται τὸ εὐρωπαϊκὸν μέγαρον· ὅπισθεν τοῦ μιναρῆ τὸ κωδωνοστάσιον· ἄνωθεν τοῦ ἡλιακοῦ ὁ θόλος· ὅπισθεν τοῦ θόλου αἱ ἐπάλλξεις τοῦ τείχους· αἱ σινικαὶ στέγαι τῶν κιοσκίων ὑπὲρ τὰ ἀετώματα τῶν θεάτρων· οἱ δικτυωτοὶ ἐξῶσται τῶν χαρμενίων ἀπέναντι τῶν μεγάλων ὑελοφράκτων παραθύρων· μαουρούσια παραθύρια καταντικρὺ ἡλιακῶν κιγκλιδωτῶν· σηκοὶ Παναγίας κάτωθεν ἀψίδων ἀραβικῶν· οἱ τάφοι ἐντὸς τῶν αὐλῶν καὶ μεταξὺ τῶν καλυβῶν οἱ πύργοι. Τὰ τζαμιά, αἱ συναγωγαὶ, αἱ ἑλληνικαὶ ἐκκλησίαι, αἱ καθολικαὶ, αἱ ἀρμενικαὶ ἀλλεπάλληλοι, ὡς ἐὰν ἔμελλεν ἡ μία νὰ ὑπερβάλῃ τὴν ἄλλην, καὶ εἰς ὅλα τὰ διάκενα μέρη κυπάρισσοι, πεῦκαι ἀμφιλαφεῖς, συκέκι καὶ πλάτανοι ἐκτείνουσαι τοὺς κλάδους των ὑπεράνω τῶν στεγῶν. Ἀρχιτεκτονικὴ ἀπεριγράφτως εὐκαμπτος ὑποδοθηθεὶ τὰς ἀπείρους ἰδιοτροπίας τοῦ ἐδάφους, αὐτοσχεδιάζουσα οἰκίας ἄλλας γωνιώδεις εἰς σχῆμα πύργων τριγωνοειδῶν, καὶ ἄλλας ὡς πυραμίδας ὀρθὰς ἢ ἀνεστραμμένας, καὶ περιβάλλουσα αὐτὰς μὲ ἱερῶματα, μὲ στυλώματα καὶ μὲ τάφρους, συσσωρευμένας δ' ἀπάσας φύρδην μίγδην, ὡς ὄγκους κατακρημνισμένους ἐκ τινος ὄρους. Εἰς κάθε ἑκατὸν βήματα μεταβάλλονται τὰ πάντα. Ἐδῶ εὐρίσκεσαι εἰς δὸδὸν προαστείου Μασσαλιωτικοῦ· στραφοῦ, καὶ ἔχεις ἐνώπιόν σου κόμην ἀσιατικὴν· στραφοῦ τἀνάπαλιν, καὶ ἔχεις συνοικίαν ἑλληνικὴν· στραφοῦ ἀκόμη, καὶ βλέπεις προάστειον τραπεζούντιον. Ἐκ τῆς γλώσσης, ἐκ τῶν προσώπων, ἐκ τῆς ὄψεως τῶν οἰκιῶν ἐννοεῖς ὅτι ἐπῆλθε μεταβολὴ· γωνία γαλλικαὶ, ἔγχνη ἰταλικά, ποικιλοχρωμίαι ἀγγλικαὶ, ἐγκεντρίσματα ῥωσικά. Ἐπὶ τῆς ἀπεράντου ὄψεως τῆς πόλεως παρίσταται διὰ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῶν χρωμάτων ἡ μεγάλη πάλη, ἣτις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας ἣτις ἀνακτᾷ, καὶ τῆς ἰσλαμικῆς, ἣτις ὑπερσπίζεται διὰ τῶν περιλειπομένων αὐτῇ δυνάμεων τὴν ἰσρὰν γῆν. Ἡ Σταμποῦλ, ὅλη ποτὲ τουρκικὴ, προσβάλλεται ἀπανταχόθεν ὑπὸ χριστιανικῶν συνοικιῶν, αἵτινες περιτρώγουσιν αὐτὴν βραδέως ἀπὸ τῶν παραλίων τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος καὶ τῆς Προποντίδος. Ἀλλαχόθεν ὅμως ἡ κατὰκτησις προβαίνει μανιωδῶς· αἱ ἐκκλησίαι, τὰ μέγαρα, τὰ νοσοκομεῖα, οἱ δημόσιοι κῆποι, οἱ τεχνῖται καὶ τὰ σχολεῖα διαρῶδηγνοῦσι τὰς μουσουλμανικὰς συνοικίας, ὑπερβάλλουσι τὰ νεκροταφεῖα, προχωροῦσιν ἀπὸ λόφου εἰς λόφον, καὶ διαγράφουσι ἤδη ἀορίστως ἐπὶ τοῦ πολυστρόφου ἐδάφους τὸ σχῆμα μεγάλης πόλεως, ἣτις μίαν ἡμέραν θέλει καλύψῃ τὰ πα-

ράλια τοῦ Βοσπόρου, ὅπως ἡ σημερινὴ καλύπτει τὰ τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος. Ἄλλ' ἀπὸ τῶν γενικῶν τούτων σκέψεων ἀποτρέπουσι καθ' ἕκαστον βῆμα χίλια νέα πράγματα· εἰς τὴν δὸδὸν ταύτην εἰς τεκῆς δερβισιδῶν, εἰς ἐκείνην εἰς στρατῶν ρυθμοῦ μαουρουσίου, ἐν καφενεῶν τουρκικῶν, ἐν παζάριον, μία βρύσις, ἐν ὑδραγωγέων. Ἐντὸς ἐνὸς τετάρτου ἀναγκάζεσαι νὰ μεταβάλῃς δεκάκις τὸ βᾶδισμά σου νὰ καταβαίνης, ν' ἀναρῶιχᾷσαι, νὰ τρέχῃς πηδηκτὰ τὸν κατήφορον, νὰ τρέχῃς πηδηκτὰ τὸν κλιμακωτὸν ἀνέφορον, νὰ χώνεσαι εἰς τὸν βόρβορον, νὰ ὑπερπηδᾷς μυρία προστόματα, ἀνοίγων δρόμον ἐδῶ διὰ τοῦ πλήθους, ἐκεῖ διὰ τῶν θάμνων, παρέκει διὰ τῶν κρεμαμένων ρακῶν, νῦν μὲν κρατῶν τὴν μύτιν σου, μετ' οὐ πολὺ δ' ἀναπνέων αὔραν μυροβόλον. Ἀπὸ τοῦ ἀπλέτου φωτὸς τοποθεσίας ἀνοικτῆς, ὁπότεν βλέπεις τὸν Βόσπορον, τὴν Ἀσίαν καὶ οὐρανὸν ἀπέραντον, ἐμπίπτεις μετ' ὀλίγα βήματα εἰς τὸν θλιβερὸν ζῶρον δικτύου ὅλου στενωπῶν ἐρπουσῶν ἐν μέσῳ οἰκιῶν ἐτοιμορρόπων, καὶ σκεπασμένων ἀπὸ λιθάρια, ὡς ἡ κοίτη ρύακος· ἀπὸ τῆς δροσερᾶς καὶ σκιερᾶς βλαστήσεως εἰς στρόβιλον κονιορτοῦ πνιγερὸν αἰωρούμενον ἐκ τῆς γῆς· ἀπὸ σταυροδρομίων, πλήρων τύρβης καὶ χρωμάτων, εἰς παράβυστα νεκρώσιμα, ὅπου οὐδέποτε ἠκούσθη φωνὴ ἀνθρώπου· ἀπὸ τῆς θεσπεσίας Ἀνατολῆς τῶν ὀνείρων μας εἰς μίαν ἄλλην Ἀνατολὴν, πένθιμον, ρυπαρὰν, γεγηρακυῖαν, ὑπερβάλλουσαν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ πλάσῃ ἡ πλῆθον ζοφερὰ φαντασία. Ἀφοῦ δὲ κάμῃς ἕνα γύρον ὀλίγων ὥρων, δὲν γνωρίζεις πλέον ποῦ εὐρίσκεται ἡ κεφαλὴ σου. Ἐὰν δέ τις σ' ἠρώτα τότε ἀπροσδοκῆτως τί πρᾶγμα εἶνε ἡ Κωνσταντινούπολις, δὲν θὰ ἠδύνασο ν' ἀποκριθῆς ἄλλωθ' εἰμὴ ἐπιθέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, διὰ νὰ κατευνάσῃς τὴν τρικυμιᾶν τῶν ἰδεῶν. Ἡ Κωνσταντινούπολις εἶνε Βαβυλωνία, κόσμος ὅλος, χάος. Εἶνε ὠραία; Θαυμασία. Εἶνε ἀσχημὸς; Φρικώδης. Σὰς ἀρέσκει; Μέχρι μέλης. Ὅθ' διεμένετε ἐν αὐτῇ; Τίς οἶδε; Τίς δύναται νὰ εἴπῃ τί θὰ ἦτο ἐπάνω ἄλλου τινὸς πλάνητου; Ἐπιστρέφεις οἰκάδε πλήρης θαυμασμοῦ καὶ πλήρης ἀπογοητεύσεων, πλήρης γοητείς καὶ πλήρης ἀηδίας, ἐκθαμβος καὶ ἐμβρόντητος, πάσχων τοιαύτην σύγχυσιν ἰδεῶν, ὥστε νομίζεις ὅτι κινδυνεύεις νὰ σοὶ ἐπέλθῃ συμφορῆσις αἵματος εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἡ ἔξαψις αὕτη κατευνάζεται καὶ μεταβάλλεται εἰς ἀποκάρωσιν βαθυτάτην, καὶ εἰς ἀνίαν καὶ θλίψιν μέχρι θανάτου. Ὁ διερχόμενος μετὰ τάχους τοιαῦτα ἔτη αἰσθάνεται ἑαυτὸν καταγεγηρακότα.

Ὁ δὲ λαὸς τῆς τερατώδους ταύτης πόλεως;

[Ἔσται συνέχεια.]

Τὸ καθαρὸν ἐτήσιον εἰσόδημα τῆς ἐν Νέῃ Ὑόρκῃ ἐκδιδομένης ἐφημ. «Ὁ Κῆρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης» ὑπερβάλλει τὸ ποσὸν τῶν φράγκ. 1,500,000.

οις μετὰ τῶν τότε ἐπιστημόνων, καὶ ἀπεσύρθη τέλος εἰς Ὀλλανδίαν, ὅπου ἐζησεν ἐν ἀπομονώσει. Ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ Πραγματεία περὶ κόσμου (*Traité du monde*) παραδέχεται τὴν γνώμην τοῦ Γαλιλαίου περὶ κινήσεως τῆς γῆς, ἀλλὰ φρονίμως ποιῶν ἐξηράνισε τὸ βιβλίον τοῦτο ἅμα μαθῶν τὴν καταδικήν τοῦ συγγράνου Ἰταλοῦ. Ὁ λόγος περὶ μεθόδου (*Discours de la methode*) αἰ Μελέται περὶ ἀρχικῆς φιλοσοφίας (*Méditations sur la philosophie première*) αἰ Ἀρχαὶ τῆς φιλοσοφίας (*Principes de la philosophie*) ἔλαβον μεγάλην φήμην. Καὶ πολλοὶ μὲν ἐθαύμασαν τὸν Descartes, ἄλλοι δὲ ἐπειράθησαν νὰ τὸν καταστρέψωσι κατηγοροῦντες αὐτὸν ἐπὶ ἀθεΐα. Προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς βασιλείσσης τῆς Σουηδίας Χριστίνης, ὁ Descartes μετέβη εἰς Στοκόλμην περὶ τὰ τέλη τοῦ 1649, ἀλλὰ καταβλήθεις ὑπὸ τοῦ ψυχοῦ τῆς Σουηδίας κλίματος ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ πενήκοντα τεσσάρων ἐτῶν.

Ὁ Ἀγγλος φιλόσοφος Φραγκίσκος Βάκων ἐπὶ Ἐλισάβετ ἐξελέχθη μέλος τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων, ἀλλὰ δὲν ἐτίμησε τὴν θέσιν του, ὥστε ὁ Βολταῖρος εὐλόγως εἶπε περὶ αὐτοῦ «Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶναι τόσον μέγας, ὥστε ἐλησμένησα τὰς κακίας του». Ἐπὶ Ἰακώβου Α' ὁ Βάκων ἀνεδείχθη ἀλληλοδιαδόχως γενικὸς εἰσαγγελεὺς, ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης καὶ (1618) πρωθυπουργός. Κατηγορηθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων ὡς πωλήσας ἀντὶ χρημάτων παραχωρήσεις καὶ προνόμια, κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν δημοτίμων εἰς πρόστιμον ἑνὸς ἑκατομμυρίου φράγκων καὶ εἰς κάθειρξιν ἐν τῷ Πύργῳ τοῦ Λονδίνου, πρὸς τούτοις δὲ καθρέθη τῶν ἀξιομάτων του καὶ ἀπεκλείσθη πάσης δημοσίας λειτουργίας.

Ὁ βασιλεὺς Ἰακώβος ἀπέλυσε μετ' οὐ πολλὸν πρῶην εὐνοούμενον αὐτοῦ. Ὁ Βάκων ἐζήτησεν ἔκτοτε μακρὰν τῶν δημοσίων πραγμάτων. Τινὲς προσεπάθησαν νὰ ἀπαλλάξωσιν αὐτὸν τῶν κατ' αὐτοῦ κατηγοριῶν ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ ἀξία εἶναι πρόβλημα λυπηρὸν διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ σέβωνται ἐκείνους, τοὺς ὁποίους θαυμάζουσι. Ἡμεῖς ἐξετάζομεν ἐνταῦθα μόνον τὸν συγγραφέα τοῦ *Νέου ὄργάνου* (*Novum organum*), τοῦ ἀμιμήτου ἐκείνου βιβλίου, τοῦ ἀποτελοῦντος μίαν τῶν λαμπροτάτων φωτεινῶν ἀκτίνων, ἃς ἐξέπεμψε ποτε ἡ ἀνθρωπίνη διάνοις. Ὁ συγγραφεὺς ἰδρύει ἐν αὐτῷ νέαν λογικὴν, καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ἀνακαίνισιν τῶν ἐπιστημῶν, κηρύττων τὸ ἀπόλυτον κύρος τῆς παρατηρήσεως, δι' ἧς ἀνακαλύπτομεν τὰ γεγονότα, καὶ τοῦ πειράματος, δι' οὗ ἐξετάζομεν αὐτά.

Ὁ Φραγκίσκος Βάκων ἀφιέρωσεν ὅλα σχεδὸν τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς του ἔτη εἰς ἐπιστημονικὰ πειράματα, ζητῶν ἰδίως ὠφελίμους ἐφαρμογὰς ἐν τῇ μελέτῃ τῶν φυσικῶν φαινομένων.

Τὴν 2 Ἀπριλίου 1626 ὁ πρῶην πρωθυπουργός

ἐπωχῆτο μετὰ τοῦ περιφήμου Σκότου ἱατροῦ **Witherbonne**, ἐπειδὴ δὲ ἡ χιῶν ἐπιπτε πυκνὴ, ἐσκέπτετο πῶς ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθῆ πρὸς διατήρησιν τῶν τροφίμων. Ἀποφασίσας πάραυτὰ νὰ ἐκτελέσῃ δοκιμὴν, κατέβη τῆς ἀμάξης, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν πτωχῆς χωρικῆς, ἠγόρασεν ὄρνιθα, τὴν ὁποίαν φονεύσας ἐκάλυψε διὰ χιῶνος. Ὁ Βάκων ἐκρύωσε καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ πυροτοῦ ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κόμητος **Arundel**, ἀπόντος τότε. Δι' ἐπιστολῆς χαριστάτης ἐξητήσατο παρὰ τοῦ κόμητος συγγνώμην, διότι κατέλυσε εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. «Παρ' ὀλίγον, ἐπιφέρει ὁ μέγας φιλόσοφος, ἐλάμβανον τὴν τύχην Πλινίου τοῦ πρεσβυτέρου, ὅστις ἀπέθανε πλησιάζας τὸν Βεσοῦβιον, ὅπως παρατηρήσῃ καλλίτερον τὴν ἐκρηξιν». Ἐν τέλει λέγει, ὅτι τὸ πείραμά του ἐπέτυχε.

Μὴ δυνάμενος ἕνεκα ἀδυναμίας νὰ μετακομισθῆ ἄλλοῦ, ὁ Φραγκίσκος Βάκων ἔμεινε ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κόμητος **Arundel**, μετὰ μίαν δὲ ἐβδομάδα, ὁ τοσοῦτον ὑπὲρ τῆς πειραματικῆς μεθόδου ἐργασθεὶς ἀπέθανεν ἐκ τῶν συνεπειῶν τοῦ τελευταίου αὐτοῦ πειράματος, τὸ ἐβδομηκοστὸν ἔκτον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἄγων.

Δημιουργοὶ ἐπιστημῶν.

Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης, δὲν ὑπάρχει ἐνδοξότερος τοῦ Βλασίου Πασκάλ. Ἡ μὲν Ἀγγλία καυχᾶται ὅτι ἐγέννησε τὸν Νεύτωνα, ἡ δὲ Γαλλία σεμνύνεται διότι μεταξὺ τῶν τέκνων αὐτῆς συγκαταριθμεῖ τὸν μεγαλόνονον ἄνδρα, περὶ οὗ ὁ **Bayle** εὐλόγως εἶπεν ὅτι εἶναι «ἐν τῶν δαιμονιωτέρων τοῦ κόσμου πνευμάτων». Ὁ Πασκάλ οὔτε πρὸς τοὺς κινδύνους τῆς διερευνησεως ἐπάλαισεν, οὔτε κατὰ τῶν διωγμῶν ἠγωνίσθη, ἀλλ' ἔγινεν, οὔτως εἰπεῖν, μάρτυς τῆς ἰδίας σκέψεως. Ὁ μέγας αὐτοῦ νοῦς ἔθραυσε τὸ ὕλικόν αὐτοῦ περιβλημα, ὡς τήκει καὶ καταστρέφει ὑπέρμετρον πῦρ τὴν περιέχουσαν αὐτὸ ἐστίαν.

Ὁ Βλάσιος Πασκάλ, γεννηθεὶς ἐν Κλερμόν Φερβάν τῆς Ὠβέρνης τὴν 19 Ἰουνίου 1623, ἐξεπαίδευσθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του, ὅστις ἦτο ἀνὴρ πολυμαθέστατος καὶ μαθηματικὸς ἄριστος, καὶ κατεῖχε θέσιν περὶβλεπτον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του. Ἡ μήτηρ του ἦτο θυγάτηρ ἀνωτέρου τινὸς ὑπαλλήλου. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ὁ Βλάσιος ἀπέδειξε ζωηρότητα πνεύματος καὶ νοημοσύνην ἔκτακτον καὶ ἐξέπληττε πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν διὰ τῶν εὐστόχων αὐτοῦ ἀπαντήσεων καὶ τοῦ ἀσφαλοῦς τῆς κρίσεως.

Ὁ Πασκάλ δὲν εἶχε συμπληρώσει τὸ ἐνδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅτε κρούσαντός τινος κατὰ τὸ δεῖπνον πινακίον διὰ μαχαίρας, παρετήρησεν ὅτι ὁ παραχθὲς ἤχος ἔπαυεν εὐθὺς ὡς ἐτίθετο ἡ χεὶρ ἐπὶ τοῦ πινακίου, ἐσκέφθη δὲ περὶ τῶν αἰτίων τοῦ φαινομένου τούτου καὶ ἐξετέλεσε πολλὰ τοιαῦτα πειράματα, τὰ ὁποῖα συνήγαγεν

ἀξιωματιώδητον ἐπιστολήν, γραφείσαν πρὸς τὸν Πασκάλ τὴν 22 Σεπτεμβρίου 1688.

Μετά τινα χρόνον ὁ Πασκάλ ἐπανελάβε τὴν ἀπόδειξιν τῆς βαρύτητος τοῦ ἀέρος εἰς τὴν κορυφήν καὶ παρὰ τὴν βᾶσιν τῶν πύργων τῆς Notre-Dame καὶ τοῦ πύργου τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου πάντες οἱ φυσικοὶ ἐμυμήθησαν αὐτὸν, ἔκτοτε δὲ χρονολογεῖται ἡ νεώτερα φυσικὴ.

Δὲν θέλομεν παρακολουθήσει τὸν Πασκάλ, ἀφοῦ ἐγκαταλιπὼν τὴν ἐπιστήμην ἐπεδόθη περιπαθῶς εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἀσκήσεις. Ὁ Sie Beuve δι' ἰσχυρίζεται ὅτι «ὁ πρῶτος κλωνισμὸς» τοῦ Πασκάλ προήλθεν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ λόγου τοῦ Ἰανσενίου¹ περὶ τῆς ἀναμορφώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου. Ἡ περὶ τὸν ἄνθρωπον μελέτη καὶ αἱ περὶ τοῦ ἠθικοῦ κόσμου σκέψεις διεδέχθησαν ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς τὴν γεωμετρίαν καὶ τὴν φυσικὴν. Μετὰ τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ ἐρευνέσεις, δύο μεγάλα ἔργα παρήγαγεν ὁ ἐγκέφαλος τοῦ Πασκάλ, τὰς Ἐπαρχιακὰς ἐπιστολάς καὶ τὰς Σκέψεις. Συγχρόνως ὁ σωματικὸς αὐτοῦ βίος κατήντησε μακρὰ ὀδύνῃ. Παιδίδυθεν εἶχεν ἀδύνατον τὴν κράσιν. «Ὡς ἐκ τοῦ ἀκροσφαλοῦς τῆς υγείας του, λέγει ἡ ἀδελφὴ του Κ^α Περιέρου, ἔπασχεν ἐξ ἀρρώστιας, ἧς οὐδέποτε ἠδυνήθη ν' ἀπαλλαγῇ, ὥστε μᾶς ἔλεγεν ἐνίοτε ὅτι ἀπὸ τοῦ δεκάτου ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας του οὐδὲ μίαν εἶχε διέλθει ἡμέραν ἄνευ πόνου».

Ὁ Πασκάλ παρήτησε μετ' ὀλίγον πᾶσαν μελέτην καὶ ἐργασίαν ἐπιστημονικὴν, «ὅπως ἐπιδοθῇ ἀποκλειστικῶς, λέγει, εἰς τὸ μόνον ἔργον, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θεωρεῖ ὡς ἀναγκαῖον». Μόριον μετέχον σκέψεως ἐν μέσῳ «τῶν ἀπείρων ἐκτάσεων, ὧν ἡ αἰωνία σιγὴ καταπλήττει αὐτὸν», ὁ μέγας φιλόσοφος ἐνόμιζεν, ὡς τινες εἶπον, ὅτι ἔβλεπεν ἀδιαλείπτως βάραθρον ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ μηδαμινὸν μᾶλλον, νομίζομεν, τῆς ἐπιστήμης διέβλεπε. «Φλεγόμεθα ὑπὸ τοῦ πόθου τοῦ νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς πάντα καὶ ν' ἀνεγείρωμεν πύργον ὑψούμενον μέχρι τοῦ ἀπείρου. Ἀλλὰ τὸ ἡμέτερον οἰκοδόμημα κλωνίζεται καὶ ἡ γῆ μέχρι τῆς ἀβύσσου ἀνοίγεται».

Αἱ ἀδιαθεσίαι τοῦ Πασκάλ καὶ μάλιστα αἱ κεφαλαλγίαι αὐτοῦ ἤξανον καθόσον προέβαιναν εἰς τὴν ἡλικίαν, καὶ μετ' οὐ πολὺ τὸν ἠνάγκασαν νὰ ἀφήσῃ πᾶσαν ἐργασίαν καὶ νὰ μὴ βλέπῃ σχεδὸν κανένα. Ἡ προσευχὴ καὶ ἡ ἀνάγνωσις τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἐπησχόλουν αὐτὸν ἐντελῶς. Θέλων πρὸς τούτοις νὰ παιδεύσῃ τὴν σάρκα, ἔφερον ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ σώματός του ζῶνην ἔχουσαν σιδηρὰς αἰγμάς, αἵτινες εἰσέρχοντο εἰς τὸ δέρμα του. «Ὁσάκις ἐπῆρχετο αὐτῷ ἰδέα τις μετέχουσα μαται-

1. Ἐπισκόπου Upres (1585—1638). Ἐγραψε μεταξὺ ἄλλων πραγματεῖαν ἐπιγραφομένην Augustinus, ἐν ἧ καταπολεμεῖ τοὺς Ἰησοῦίτας, καὶ ἐκθέτει δόγματα ἀσυμπίκνωτα πρὸς τὴν ἐλευθέραν τοῦ ἀνθρώπου θέλησιν καὶ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ. Τὸ βιβλίον τοῦτο δημοσιεύθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰανσενίου ἐγένετο αἰτία ἔριδος μεταξὺ τῶν Θεολόγων, καὶ ἐγέννησε τὴν ἀίρεσιν τῶν Ἰανσενιῶν.

ότητες, ἡ ὀσάκις ἠὲ χαριστεῖτό που, ἔθλιβε τὴν ζῶνην διὰ τοῦ ἀγκῶνος ὅπως καταστήτῃ τὰ κεντήματα δριμύτερα, ἐνθυμίζων οὕτω ἑαυτῷ τὸ καθήκον».

Ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη καὶ ἡ ἀγαθοεργία ἦσαν τὸ μόνον αὐτοῦ μέλημα. Ἀπορρίπτων πᾶσαν πολυτέλειαν καὶ πᾶσαν ἡδονὴν, ἀφῆρσεν ἐκ τοῦ δωματίου του πάντα τὰ περιττὰ ἐπιπλα. Ἄγαπῶ τὴν πενίαν, ἔλεγεν, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἠγάπησεν αὐτήν. Ἄγαπῶ τὰ πλοῦτη, διότι δι' αὐτῶν δύναμαι νὰ βοηθῶ τοὺς δυστυχεῖς».

Ἡ τελευταία ἀσθένεια τοῦ Πασκάλ ἤρξατο διὰ παραδόξου ἀηδίας, ἣτις κατέλαβεν αὐτὸν δύο μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του. Αἱ ὀδύνας αὐτοῦ ὑπέφερον ἦσαν φοβεραὶ, κατεπαύετο δὲ αὐτὰς φροντίζων περὶ τῶν πτωχῶν. Μετὰ διακαστάτης πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης συνεδύαζεν ὑπομονὴν θαυμασίαν. Εἰς τοὺς λυπούμενους, διότι ἔπασχεν ἀκίνητος ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, ἔλεγε· «Διατί μὲ λυπεῖσθε; ἡ νόσος εἶναι ἡ φυσικὴ τοῦ χριστιανοῦ κατάστασις». Αἱ κεφαλαλγίαι ἤξανον, ἀλλ' ὁ Πασκάλ ὑπέφερον αὐτὰς ἡρωϊκῶς ὡς ὅλα τὰ δευρά του. Μεταλαβὼν μετ' εὐλαθείας τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἐζήτησε νὰ μετενεχθῇ εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τῶν Ἀνιάτων, ἵνα ἀποθάνῃ παρὰ τοὺς πτωχοὺς. Ἡ ἀδελφὴ του Κ^α Περιέρου, ἣτις ἐνοστήλευεν αὐτὸν, τῷ ἀπήντησεν ὅτι κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἱατρῶν δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ μετακομισθῇ ἄλλοῦ. Μετὰ τὸ εὐχέλαιον (extreme onction) ἀνεφώνησε· «Θεὸ μου, μὴ μ' ἐγκαταλίπῃς ποτέ!» ἔπειτα δὲ κατελήθη ὑπὸ σπασμῶν, καὶ μετὰ μακρὰν ἀγωνίαν εἴκοσι τεσσάρων ὥρῶν ἀπέθανε τὴν 19 Αὐγούστου 1662 τὸν τριακοστὸν ἔνατον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἄγων.

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΡΤΕΟΥ.

ΝΥΚΤΕΡΙΝΑ ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩΙ ΑΣΥΛΑ.

Ἐν Βερολίῳ ὑπάρχουσι, ὡς ἐν Λονδίῳ καὶ Παρισίοις, νυκτερινὰ ἄσυλα χάριν τῶν δυστυχῶν ἀστέγων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Συντηροῦνται δὲ ταῦτα ὑπὸ Ἑταιρίας, ἧς σκοπὸς εἶνε ἡ χορηγίσις στέγης εἰς τοὺς ἀστέγους καὶ εὔρεσις ἐργασίας. Ὑπάρχει δὲ ἄσυλον γυναικῶν καὶ ἄσυλον ἀνδρῶν.

Καὶ τὸ μὲν τῶν γυναικῶν εἶνε ἀνοικτὸν ἀπὸ τῆς ἑκτῆς ὥρας τῆς ἑσπέρας μέχρι τῆς ὀγδόης τῆς πρωτῆς τὸν χειμῶνα, καὶ ἀπὸ τῆς ἐβδόμης τῆς ἑσπέρας μέχρι τῆς ἐβδόμης τῆς πρωτῆς τὸ θέρος. Πολλὴν δ' ὥραν πρὸ τῆς ἀνοίξεως τῶν θυρῶν τὸ κατάστημα πολιορκεῖται ὑπὸ πλήθους πυκνοῦ· εἶνε δὲ ἡ σφύρῃ τοσαύτη, ὥστε οἱ παροικούντες πολλάκις παραπονοῦνται, διότι τὸ συναθροιζόμενον ἐκεῖ πλῆθος εἶνε κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον *κάθε καρυδιᾶς καρύδι*!

Τῆς ὥρας ἐπελθούσης, εἰσέρχονται ἀθορύβως αἱ ἄστεγοι γυναῖκες, ὑποδέχεται δ' αὐτὰς ἡ διευθύντρια. Πᾶσα δὲ ἄμα εἰσερχομένη ὀφείλει νὰ νι-